

HOOFDSTUK 1

Aankomst. September 2022

‘En wat is het doel van uw bezoek, mister Holger Rudi?’

De douanier, een man met een vermoeide blik in zijn ogen, kijkt me ongeïnteresseerd aan terwijl hij krabt aan zijn bovenarm onder het embleem van U.S. Customs and Border Protection.

‘Research,’ antwoord ik.

‘Research naar wat?’

Ik was vanuit Oslo, via Reykjavik naar Minneapolis gevlogen, het tijdsverschil is zeven uur en mijn lichaam vertelt me dat ik allang in bed had moeten liggen, dus in plaats van mijn eerste ingeving te volgen en te antwoorden met ‘moord’ om vervolgens in een verhoorkamer te belanden, antwoord ik dat ik over een politiemannet met Noorse roots wil schrijven.

‘Dus u bent schrijver?’

Ik heb zin te antwoorden dat ik taxidermist ben. Ik zet beesten op. Dat ik hier ben om de huid te krijgen zodat ik het figuur kan kleden, dat het verhaal al klaar is. Dat is een beeld dat me de laatste maanden achtervolgt, een opdracht die ik mezelf heb gegeven, maar ik ben zoals gezegd moe.

‘Ja,’ antwoord ik.

‘Interessant. Ik ben trouwens gedoopt in de Norwegian Lutheran Memorial Church.’ De douanier glimlacht en geeft me mijn paspoort terug. ‘We zitten overal in Minnesota.’

In de taxi op weg naar de stad zie ik direct dat er een hoop is veran-

derd. Nieuwe wegen en gebouwen die er nog niet waren toen ik acht jaar geleden voor het laatst in Minneapolis was. Ik zie de downtown skyline voor me oprijzen. We verlaten de snelweg en rijden de wijk in. Tussen de wolkenkrabbers zie ik een vierkante kolos die de namiddagzon reflecteert.

‘Wat is dat glazen ding?’ vraag ik aan de taxichauffeur.

‘Dat? Dat is het U.S. Bank Stadium, het stadion van de Vikings.’

‘Jezus.’

‘Fan van football?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Ik heb de Vikings een keer zien spelen. In het oude stadion. Misschien moet ik maar weer eens een ticket kopen.’

‘Succes.’

‘Succes?’

De chauffeur, een zwarte man van ergens in de vijftig, vermoed ik, kijkt me via de spiegel aan door zijn amandelvormige brillenglazen. ‘Daar is moeilijk aan te komen. Gisteren heb ik een doodnormaal ticket aangeboden gekregen voor driehonderdvijftig dollar.’

‘Echt?’

‘Echt. Een footballwedstrijd was iets waar je je zoontje mee naartoe nam. Nu gaat het hier als met alles in dit land: alleen bedoeld voor de rijken.’

Ik kijk uit het raam. Als we bij mijn oom en tante in Amerika op bezoek waren, gingen we zelden naar downtown. De boodschappen werden gedaan in de winkel op de hoek of in de Southdale Mall. Maar het valt me op hoe stil het is, hoe weinig mensen er op straat zijn. Acht jaar geleden, toen mijn neef me meenam naar een dakrestaurant op Hennepin Avenue, was het hartstikke druk. Vooral op de volgende avenue die we oversteken, bij de Nicollet Mall.

‘Waar is iedereen?’ vraag ik.

‘De mensen?’

‘Ja.’

‘O, sinds wat er is gebeurd is niets meer hetzelfde.’

Wat er is gebeurd. Voor mij was ‘wat er is gebeurd’ de moorden van zes jaar geleden terwijl voor hem en de rest van Minneapolis dat uiteraard

gaat om de moord op George Floyd van twee jaar geleden. Vanaf het vliegveld op weg naar het centrum zijn we al langs drie graffitischilderingen gereden van de zwarte man die werd vermoord door de politie van Minneapolis.

‘Dat is al een tijdje geleden,’ zeg ik.

‘Dat voelt niet zo,’ zegt de chauffeur. ‘Sommige mensen dachten dat de gebeurtenis de inwoners van de stad zou verenigen. Iedereen tegen de racistische politie, toch? Maar als je het mij vraagt heeft die de stad aan stukken gescheurd. Het gebeurde tijdens de pandemie dus het was wat ze noemen *a perfect storm*...’

We stoppen voor het Hilton Hotel, ik betaal hem cash en geef een goede fooi. Voordat hij wegstapt, zeg ik dat ik iemand zoek die me rondrijdt in de stad en vraag of hij daarin interesse heeft. We onderhandelen over de uurprijs, worden het erover eens dat ik hem maar hoeft te bellen als ik hem nodig heb en ik krijg zijn telefoonnummer.

In de grote lobby van het hotel zie ik maar een paar mensen. De receptioniste glimlacht waarschijnlijk achter het mondkapje naar me. Ik geef haar mijn paspoort en als ze ziet dat ik voor meer dan een week heb geboekt, vertelt ze me dat de kamer maar eens in de vijf dagen schoon wordt gemaakt. Ze geeft me een sleutelkaart van kamer 2406, bijna op de bovenste verdieping, zoals ik heb gevraagd.

‘Verdieping van de neusbloedingen?’ zegt een man met een cowboyhoed tegen me in de lift als ik op 24 druk. Hij zegt het op een nonchalante, schertsende en toch vriendelijke manier die je volgens mij alleen bij Amerikanen en mensen hoog in het noorden van Noorwegen hoort. Ik probeer iets nonchalants en geestigs te verzinnen, maar ik kom uit het zuiden van Noorwegen. In plaats daarvan concentreer ik me op de druk op mijn oren.

Het bed is groot en zacht en ik slaap direct.

Als ik wakker word, moet ik naar de wc. Om niet helemaal wakker te worden, doe ik het licht niet aan, maar ik kan de toiletpot vaag zien. Als ik ga zitten, val ik bijna op mijn kont voor ik op de wc-bril plof. Ik was vergeten dat de wc’s in Amerika lager zijn dan in Noorwegen. Ik herinner me ook onmiddellijk dat ik als jongen dacht dat Amerika meer

van kinderen houdt. Er waren zoveel televisiezenders met tekenfilms en kinderseries, in de supermarkt van Southdale waren rijen en rijen gekleurd snoepgoed en dan was er nog het pretpark Valleyfair waar we met mijn oom in de zomervakantie naartoe gingen en waar ze altijd nieuwe attracties hadden. Dit was een heerlijk land voor kinderen. Kort samengevat: ik hield van Amerika. En hoewel ik later begreep dat het land niet perfect was, begreep ik ook dat ik hier goed zou kunnen wonen.

Als ik voor de tweede keer wakker word, is het nog steeds donker. Ik sta op en bel het nummer van de taxichauffeur, ik vraag hem om me op te pikken op Nicollet Avenue bij S 10th St en verlaat het hotel. De zon is aan de andere kant van de Mississippi bezig op te komen boven de tweelingstad Saint Paul. Op het trottoir loop ik langs een dakloze man die zich tegen de gevel van een wolkenkrabber heeft gedrukt waarop het logo van een van de Amerikaanse banken staat alsof hij hoopt dat daar wat warmte uit komt. Er staat een politieauto op Nicollet Avenue geparkeerd, door de donkere ramen kan ik niet zien of er iemand in zit. Na een kwartier stopt mijn taxi langs de stoeprand. Ik ga op de achterbank zitten.

‘Ik wil eerst naar Jordan.’

‘De stad?’

‘Nee, de wijk.’

Ik zie dat hij aarzelt.

‘Is er iets?’

‘Nee, sir. Maar als u dope wil kopen, moet u een andere taxi nemen.’

‘Ik wil niks kopen. Ik wil *the projects* zien.’

‘In Jordan? Die zijn er niet meer, sir.’

‘Niet?’

‘De laatste zijn een jaar of vijf geleden afgebroken.’

We rijden door de nog slapende stad. Je moet goed op details letten om mee te krijgen dat je van een bemiddelde wijk naar een onbemiddelde wijk gaat. Je kijkt of het gras voor de huizen is gemaaid en of er geen troep in de tuin ligt, wat voor auto’s er langs de weg staan.

We rijden langs Winner, het benzinestation dat 24/7 open is, vier zwarte jongens kijken ons na.

‘Worden daar drugs verkocht?’ vraag ik.

De chauffeur geeft geen antwoord. Een paar straten verderop stoppen we.

‘Hier,’ zegt de chauffeur. ‘Hier stonden de laatste hoge woonblokken van Jordan.’

Ik zie een bord waarop staat: *No guns permitted beyond this point*. Daarachter staat een laag, nieuw gebouw. Een kleuterschool. In de schemering rennen twee eekhoorns over het grasveld terwijl hun grote, opgerichte staarten merkwaardig soepel heen en weer gaan.

En wat is het doel van uw bezoek, mister Holger Rudi?

Het doel is me te verplaatsen in de gedachten van een moordenaar. De sporen vanaf 2016 te volgen. Het zal een boek worden waarmee ik al een eind op weg ben en dat de werktitel *De wreker van Minneapolis* heeft gekregen. Ik neem aan dat de uitgeverij die het boek gaat uitgeven een oordeel over de titel zal hebben, maar geen problemen zal hebben een lezerspubliek te vinden. Het true crime-genre is op het moment hot op de literaire markt, men lijkt geen genoeg te krijgen van verhalen met bloederige, liefst spectaculaire moorden, een aura van mysterieuze, onverwachte wendingen, schurken en helden aan beide kanten van de wet en het liefst conclusies die ruimte geven aan luchtige complottheorieën. Mijn boek heeft dat bijna allemaal te bieden, alleen het laatste niet. De antwoorden worden gegeven, er bestaat geen twijfel over de schuld. Wat overblijft is proberen te begrijpen hoe en waarom er is gebeurd wat er is gebeurd. Om dat voor elkaar te krijgen moet ik me niet alleen in het hoofd van de moordenaar verplaatsen, maar in de hoofden van alle actoren in deze geschiedenis. Alles gebruiken wat ik al weet plus een beetje van mijn eigen fantasie om de wereld, de plaatsen waar het zich heeft afgespeeld door hun ogen te zien. Het menselijke in het onmenselijke vinden. De lezer – en mezelf – te dwingen de vraag te stellen: zou ik het kunnen?

Ik heb acht dagen voor dit veldwerk gepland, ik heb niet zoveel tijd en moet aan de slag. Dus ik begin met de man die was waar ik nu ben, zes jaar geleden terwijl de zon begon op te komen.

Ik sluit mijn ogen en kijk. De woonblokken rijzen op uit de grond.

Ze versperren het uitzicht op de hemel. Daar, op de vijfde verdieping, staat een raam open. Ik ga ernaartoe. Zo, nu ben ik hem. Ik kijk naar buiten. Ik zie alles. Door de hoogte kan ik alles overzien.